

๕

ที่นง 0201.01/ว 2995

เรียน พย.สำนักฯ พย.กองกลางหัวหน้าหน่วยงาน
เพื่อโปรดทราบและขอปฏิบัติคือไป

นาย สมชาย ใจดี
(นางทักษิณ ใจดี)

อนก.

๑๗ ๖๒

๙

แนวทางการมอบอำนาจ
**ตามพระราชบัญญัติรับบิบทิราภิการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
และพระราชบัญญัติการว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐**

**พระราชบัญญัติรับบิบทิราภิการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
รับบิบทิราภิการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๕๐**

๑. มาตรา ๓๘ บัญญัติว่า “อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ
หรือการดำเนินการอื่นที่ผู้ต้องค่าแพหนั่งให้จะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ
หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะกรรมการหรือในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือ
มติของคณะกรรมการหรือในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการ
มอบอำนาจไว้ ผู้ต้องค่าแพหนั่งอาจมอบอำนาจให้ผู้ต้องค่าแพหนั่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือ
ส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดใน
พระราชบัญญัติฯ

พระราชบัญญัติฯ ตามวาระคนึงอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง
ตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรมสัญญา พิจารณาและดำเนินคดี หรือกำหนดหนังสือเดินทาง หรือ
เงื่อนไขในการมอบอำนาจหรือที่ผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติได้

ความในวรรคคนึงมิให้ใช้บังคับกับอำนาจในการอนุญาตตามกฎหมายที่บัญญัติให้ต้อง
ออกใบอนุญาตหรือที่บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะในกรณีเข่นนั้นให้ผู้ต้องค่าแพหนั่งซึ่งมีอำนาจ
ตามกฎหมายดังกล่าวมีอำนาจมอบอำนาจให้หัวราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้ตามที่
เห็นสมควร หรือตามที่คณะกรรมการหรือในกรณีที่หัวราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น
อำนาจมอบอำนาจได้ต่อไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ผู้มอบอำนาจกำหนด

ในการถือความรรคสาม เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนจะตรา
พระราชบัญญัติกำหนดรายชื่อกฎหมายที่ผู้ต้องค่าแพหนั่งซึ่งมีอำนาจตามกฎหมายดังกล่าวอาจมอบอำนาจ
ตามวาระคนึงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติฯ ดังลักษณะดังนี้

การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ”

คำอธิบายมาตรา ๓๘

๑.๑ มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว หมายความว่า
ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการหรือที่สร้างอำนาจให้ผู้ต้องค่าแพหนั่งให้จะพึง
ปฏิบัติ มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ต้องค่าแพหนั่ง
นั้นสามารถมอบอำนาจให้ผู้ต้องค่าแพหนั่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติฯ ว่าด้วย
การมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๒ คำว่า ...

๑.๒ ค่าว่า “ผู้ตัวร่างดำเนินการ” ตามความในมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ ดังกล่าว หมายความว่า ผู้ตัวร่างดำเนินการที่ใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมาย กฎ ระบุชน ประกาศ คำสั่ง หรือ นิติของคณะกรรมการศรีภานุค แต่เพียงผู้เดียว มิได้หมายความรวมถึงผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย กฎ ระบุชน ประกาศ คำสั่ง หรือ นิติของคณะกรรมการศรีภานุค ในการคณะกรรมการหรือคณะกรรมการเป็นผู้มีอำนาจ ด้านการอ่านหนังสือร่างให้แล้วจะเห็นได้ว่า กฎหมายประสมศึกษาที่จะให้ผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิในด้านต่าง ๆ นำร่วมกันพิจารณาแล้วนั้นก็ตามและมีมติตามอ่านหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด กรรมการหรืออนุกรรมการแต่เพียงผู้เดียวไม่สามารถใช้อำนาจของคณะกรรมการหรืออนุกรรมการตามที่กฎหมายกำหนดได้ ดังนี้ เมื่อคณะกรรมการหรือคณะกรรมการผู้มีอำนาจตามกฎหมายมิใช่ผู้ตัวร่างดำเนินการที่ใช้อำนาจตามที่กฎหมาย กฎ ระบุชน ประกาศ คำสั่ง หรือ นิติของคณะกรรมการศรีภานุคแต่เพียงผู้เดียวแล้ว คณะกรรมการหรือคณะกรรมการจึงไม่สามารถออกคำศักดิ์อ่านหน้าตามความในมาตรา ๓๔ มอบอ่านหน้าให้บุคคลอื่นกระทำการแทนคณะกรรมการหรือคณะกรรมการได้แต่ยังไง เว้นแต่ เป็นกรณีที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการเป็นการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้บุคคลใดเป็นผู้ใช้อ่านหนังสือได้

๑.๓ การลงนามในหนังสือราชการ เมื่อผู้มอบอ่านหน้าได้มอบอ่านหน้าให้แก่ผู้ตัวร่างดำเนินการได้แล้ว หากผู้ตัวร่างดำเนินการนั้นจะใช้อ่านหน้าที่รับมอบในการดำเนินการใด ๆ ให้ผู้รับมอบอ่านหน้านั้นลงนามในฐานะปฏิบัติราชการแทนผู้มอบอ่านหน้าที่ตน เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. ได้รับมอบอ่านหน้าจากอธิบดีกรม ช. หากผู้ว่าราชการจังหวัด ก. เป็นผู้ใช้อ่านหน้านั้นลงนามมาตรา ๙๖ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการเมืองฉบับอ่านหน้า พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. จะต้องลงนามในหนังสือราชการว่า “ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรม ช.” หรือในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัด ก. มอบอ่านหน้าต่อให้กับหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ก. ตามมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการเมืองฉบับอ่านหน้า พ.ศ. ๒๕๕๐ หากหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ก. เป็นผู้ใช้อ่านหน้านั้น จะต้องลงนามในหนังสือราชการว่า “หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด ก. ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรม ช.” เป็นต้น

๑.๔ กรณีที่กฎหมายได้กำหนดเรื่องการมอบอ่านหน้าไว้เป็นอย่างอื่นแล้วซึ่งไม่อุปถัมภ์ภายใต้ข้อตกลงมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติระบุชน บริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชบัญญัติการเมืองฉบับอ่านหน้าที่ยกเว้นการบริหารประจำจ่ายของส่วนราชการตามระบุชนนี้ ในกรณีที่มิใช่การโอนจัดสรรงบประมาณรายจ่ายระหว่างจังหวัด ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่เห็นสมควรก็ได้....”

(๒) ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง...

(๒) ข้อ ๔ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า "...ผู้มีอำนาจดำเนินการตามระเบียบนี้จะมอบอำนาจเป็นหนังสือให้แก่ผู้ตัวรับตำแหน่งได้ก็ได้..."

(๓) กฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการบริหารที่ได้กำหนดเรื่อง การมอบหมายไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เช่น

- พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๙๙ ได้นิยามคำว่า "ผู้อนุญาต" หมายความว่า ปลัดกระทรวงสาธารณูปโภคที่ปลัดกระทรวงสาธารณูปโภคมอบหมาย

- พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ บัญญัติว่า การอนุญาตตั้งโรงงาน พ.ศ. ๒๕๑๒ บัญญัติว่า การอนุญาตตั้งโรงงานจากปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมมอบหมาย

๑.๔ บทบัญญัติในมาตรา ๓๔ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว หมายความว่า กรณีที่กฎหมายฉบับใดได้บัญญัติให้ต้องขอใบอนุญาต หรือที่ได้บัญญัติผู้มีอำนาจอนุญาตไว้เป็นการเฉพาะ ผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนั้นสามารถมอบอำนาจให้กับช้าราชการซึ่งเป็นผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดได้เท่านั้น ไม่อาจมอบอำนาจให้ช้าราชการในส่วนราชการอื่นได้ เช่น

- พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔, พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗

- พระราชบัญญัติสวนปาล พ.ศ. ๒๕๑๔

- พระราชบัญญัติเลือยโซ่ยนต์ พ.ศ. ๒๕๔๕

แต่อย่างไรก็ตี เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ผู้มีอำนาจตามกฎหมายฉบับนั้นอาจมอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้ตัวรับตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือ ส่วนราชการอื่นออกจากผู้ได้บังคับบัญชาและผู้ว่าราชการจังหวัดก็ได้ หากได้กำหนดรายชื่อกฎหมายนั้นไว้ใน พระราชบัญญัติถูกต้องตามที่มาตรา ๓๔ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๑๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดไว้ ทั้งนี้ การกำหนดรายชื่อกฎหมายดังกล่าวให้ส่วนราชการ ส่งเรื่องมาษั้นสำนักงาน ก.พ.ร. เพื่อดำเนินการต่อไป

๔. มาตรา ๓๔ บัญญัติว่า "เมื่อมีการมอบอำนาจแล้ว ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับ มอบอำนาจนั้น โดยผู้มีอำนาจจะกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจมอบอำนาจให้ผู้ตัวรับตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการ แทนต่อไป โดยจะกำหนดหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการใช้อำนาจนั้นไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่ในการนิยาม การมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด คณะกรรมการบริหารที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมอบอำนาจ ต่อไปให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัดหรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดก็ได้"

คำอธิบาย...

คำอธิบายมาตรา ๑๙

๔.๑ ค่าว่า “ผู้รับมอบอำนาจมีหน้าที่ต้องรับมอบอำนาจนั้น” หมายความว่า เมื่อผู้มอบอำนาจได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้แก่ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชา ให้ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งได้ปฏิบัติราชการแทนแล้ว คำสั่งนั้นมีผลอยู่กันไปให้ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งที่ได้รับมอบอำนาจนั้น มีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติราชการแทนผู้รับมอบอำนาจตามที่ได้รับมอบอำนาจไว้ ทั้งนี้ ผู้รับมอบอำนาจจะเป็นผู้รับมอบอำนาจมิได้ แต่หากผู้รับมอบอำนาจเป็นผู้บังคับบัญชา ไม่เป็นผู้บังคับบัญชาตัวที่ กฎหมายกำหนด

๔.๒ การมอบอำนาจต่อ เมื่อผู้มอบอำนาจได้มีหนังสือหรือคำสั่งมอบอำนาจให้แก่ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาแล้ว หากผู้มอบอำนาจมีความประ伤ศ์ที่จะให้ผู้รับมอบอำนาจจากตนสามารถมอบอำนาจต่อไปอีกได้ ผู้มอบอำนาจจะต้องกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจมอบอำนาจนั้นให้ ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งเป็นผู้บังคับบัญชาแทนต่อไปไว้ในหนังสือหรือคำสั่งมอบอำนาจด้วย รวมทั้งจะต้องกำหนดด้วย ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งที่จะให้เป็นผู้บังคับบัญชาแทนไว้ด้วย หากไม่ได้กำหนดให้มอบอำนาจต่อให้ผู้รับมอบอำนาจก็ไม่มีอำนาจมอบอำนาจต่อให้แก่ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งอีกได้

๕. มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจพิจารณาถึงการอำนวย ความสะดวกแก่ประชาชน ความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การกระจายความรับผิดชอบตามสภาพของ ตำแหน่งของผู้รับมอบอำนาจ และผู้รับมอบอำนาจต้องปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบอำนาจตามวัตถุประสงค์ของ การมอบอำนาจดังกล่าว

เมื่อได้มอบอำนาจแล้ว ผู้มอบอำนาจมีหน้าที่กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการ ของผู้รับมอบอำนาจ และให้มีอำนาจแนะนำหรือยกเว้นการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจได้”

คำอธิบายมาตรา ๕๐

ความตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับต่อไป หมายความว่า เมื่อผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้แก่ผู้ด้วยอำนาจแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชา ผู้มอบอำนาจก็มีได้หลักพันจาก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการตามที่ได้มอบอำนาจไปแล้วแต่ย่างไร ผู้มอบอำนาจยังคงต้องมีหน้าที่ กำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจให้เป็นไปโดยถูกต้องตามที่กฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือระเบียบปฏิบัติราชการ กำหนด แต่หากผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่รับมอบอำนาจมาโดย ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือระเบียบปฏิบัติราชการ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายขึ้นทั้งต่อ ทางราชการหรือประชาชนแล้ว ผู้มอบอำนาจมีอำนาจที่จะแนะนำหรือยกเว้นการปฏิบัติราชการของผู้รับ มอบอำนาจได้

พระราชบัญญัติว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๔๐

๑. มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ในการมอบอำนาจ ผู้มอบอำนาจอาจมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่อยู่ในอำนาจหน้าที่การปฏิบัติราชการของผู้มอบอำนาจ เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจปฏิบัติราชการแทนในเรื่องนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้ โดยต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจตามมาตรา ๕ และคำนึงถึงชีดความสามารถ ความรับผิดชอบ และความเหมาะสมสมความสุภาพของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ เว้นแต่เป็นเรื่องใดตามกรณีดังต่อไปนี้ ผู้มอบอำนาจอาจไม่มอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวก็ได้

(๑) เป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้

(๒) เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายสำคัญ
 (๓) เป็นเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีการถูกล้อซ่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน
 (๔) เป็นเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้
 การมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งให้รวมถึงการมอบอำนาจในการดำเนินการร่วมสัญญาฟ้องคดี และดำเนินคดีด้วย

ในกรณีที่การดำเนินการในเรื่องใดที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดให้ต้องมีการมอบอำนาจให้ดำเนินการมอบอำนาจตามนั้น โดยจะยกความในมาตรานี้ขึ้นอ้างเพื่อไม่มอบอำนาจไม่ได้”

คำอธิบายมาตรา ๖

มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มีความหมายดังนี้

(๑) เรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจเฉพาะหรือเป็นเรื่องที่โดยสภาพไม่อาจมอบอำนาจได้ หมายความว่า เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้ด้วยอำนาจหน้าที่ต้องเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่นั้นเองโดยเฉพาะและผู้อื่นจะปฏิบัติราชการนั้นแทนไม่ได้ เช่น อำนาจในการพิจารณาอนุมัติจัดซื้ออุปกรณ์ตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นต้น

(๒) เรื่องที่เกี่ยวกับนโยบายสำคัญ หมายความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องที่เกี่ยวพันกับนโยบายระดับสูงไม่ว่าจะเป็นนโยบายของประเทศหรือนโยบายของส่วนราชการ และเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องอาศัยการตัดสินใจหรือการดำเนินการในระดับสูง

(๓) เรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีการถูกล้อซ่างใกล้ชิดเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน หมายความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องที่มีความจำเป็นต้องมีมาตรฐานเดียวกันทุกส่วนราชการหรือทุกจังหวัด

(๔) เรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชนได้ หมายความว่า การปฏิบัติงานในเรื่องที่อาจก่อให้เกิดความเดือดร้อนหรือเกิดความไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน และไม่ว่าด้วยสาเหตุใดๆ ก็ตามที่เป็นอย่างอื่น

๘. มาตรา ๗ บัญญัติว่า “ในการมอบอำนาจ ให้ผู้มอบอำนาจตัดสินการ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางแผนลักเก็ตต์และเงื่อนไขการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ
- (๒) จัดให้มีระบบการตรวจสอบและการรายงานผลการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ
- (๓) กำหนดอุปกรณ์และแนวทางการใช้อำนาจของผู้รับมอบอำนาจ
- (๔) จัดทำนัยที่การมอบอำนาจเสนอผู้บังคับบัญชา

เมื่อฝึกอบรมอ่านใจแล้ว หากผู้มอบอำนาจเห็นว่าผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่รับมอบโดยไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้มอบอำนาจอาจมีคำสั่งแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจหรือให้ผู้รับมอบอำนาจหยุดการปฏิบัติราชการไว้ก่อน และผู้มอบอำนาจเป็นผู้ใช้อำนาจนั้นโดยตรง ก็ได้”

คำอธิบายมาตรา ๗

ความในมาตรา ๗ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว หมายความว่า เมื่อผู้มอบอำนาจได้มอบอำนาจให้แก่ผู้担当ตำแหน่งได้ปฏิบัติราชการแทนแล้ว หากผู้มอบอำนาจเห็นว่าผู้รับมอบอำนาจใช้อำนาจที่ได้รับมอบมาโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือระเบียบปฏิบัติราชการ หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งต่อทางราชการหรือประชาชน ผู้มอบอำนาจอาจมีคำสั่งได้ เพื่อแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจ หรือมีคำสั่งให้ผู้รับมอบอำนาจหยุดการปฏิบัติราชการตามที่มอบอำนาจนั้นไว้ก่อนแล้วผู้มอบอำนาจเป็นผู้ใช้อำนาจอันเป็นอำนาจเดิมของผู้มอบอำนาจนั้นเองโดยตรงก็ได้

๙. มาตรา ๘ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการในกระทรวง ให้ปลัดกระทรวงมีอำนาจกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจของส่วนราชการในสังกัด ทั้งในการฝึกอบรมอ่านใจในส่วนราชการเดียวกันหรือการมอบอำนาจให้กับส่วนราชการอื่นที่อยู่ในสังกัดของกระทรวงเดียวกันได้”

ในการฝึกที่เห็นสมควร ก.พ.ร. อาจเสนอต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อมีมติกำหนดหลักเกณฑ์ทั่วไปเกี่ยวกับการมอบอำนาจของกระทรวง เพื่อให้ทุกกระทรวงปฏิบัติก็ได้”

คำอธิบายมาตรา ๘

มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว กำหนดขึ้นโดยมีเจตนาณณิให้ปลัดกระทรวงแต่เพียงผู้เดียวมีอำนาจในการวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจของส่วนราชการภายในกระทรวงเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อให้การมอบอำนาจภายในกระทรวงเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งในการวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจดังกล่าวนั้นปลัดกระทรวงควรจัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างหัวหน้าส่วนราชการระดับต่างๆ เช่น รองปลัดกระทรวงหัวหน้ากลุ่มภารกิจ รองปลัดกระทรวง อธิบดี และ

ผู้แทน...

ต้าแห่งนั่งเทียนเท่า เพื่อหารือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจตามมาตรา ๑๒ แต่หากกระทรวงได้ปลัดกระทรวงซึ่งมีได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจภายในกระทรวงไว้ ก็ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นการตัดอำนาจในการมอบอำนาจของผู้ดํารงตัวแห่งนั่งท่างๆ ในกระทรวงซึ่งเป็นผู้มีอำนาจตามกฎหมายที่จะสามารถมอบอำนาจให้แก่ผู้ดํารงตัวแห่งนั่งอื่นได้ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. มาตรา ๑๓ บัญญัติว่า “ในกระทรวงที่มีการแบ่งกลุ่มภารกิจซึ่งหัวหน้ากลุ่มภารกิจมีอำนาจเช่นเดียวกับปลัดกระทรวงตามมาตรา ๑๒ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๕ ให้หัวหน้ากลุ่มภารกิจดําเนินการมอบอำนาจตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกานี้ โดยให้อิสระเมื่อตนหนึ่งเป็นปลัดกระทรวงซึ่งส่วนราชการในกลุ่มภารกิจนั้น”

คำอธิบายมาตรา ๑๓

มาตรา ๑๓ แห่งพระราชกฤษฎีกากลับบันถือก่อตัว มีเจตนาرمณเพื่อกำหนดให้รองปลัดกระทรวงหัวหน้ากลุ่มภารกิจมีอำนาจการปฏิบัติราชการในกลุ่มภารกิจของตนให้แก่ผู้ดํารงตัวแห่งนั่ง อื่นปฏิบัติราชการแทนได้เช่นเดียวกับปลัดกระทรวง แต่รองปลัดกระทรวงหัวหน้ากลุ่มภารกิจไม่มีอำนาจในการวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจภายในกลุ่มภารกิจตามมาตรา ๑๒ แต่อย่างใด เนื่องจากมาตรา ๑๒ กำหนดให้อำนาจในการวางแผนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจภายในกระบวนการเป็นของปลัดกระทรวงเท่านั้น

๕. มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า “ในการที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการและผู้มีอำนาจหน้าที่น่วงไม่สมควรมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้แก่ผู้อื่นได้บังคับบัญชาเป็นผู้ใช้อำนาจผู้มีอำนาจหน้าที่น่วงมอบอำนาจให้แก่ผู้ดํารงตัวแห่งนั่งในส่วนราชการอื่นก็ได้ โดยต้องดําเนินการดังต่อไปนี้

(๑) กรณีที่เป็นส่วนราชการในกรมเดียวกัน ให้ทําความตกลงระหว่างหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง แข่งขันดํารงตัวแห่งนั่ง ให้อธิบดีทราบพร้อมด้วยเหตุผล

(๒) กรณีที่เป็นส่วนราชการที่มิได้สังกัดกรมเดียวกัน ให้ทําความตกลงระหว่างอธิบดีของกรมที่ผู้มีอำนาจหน้าที่สังกัดและอธิบดีที่ผู้รับมอบอำนาจสังกัด แล้วแข่งขันให้ปลัดกระทรวงทราบพร้อมด้วยเหตุผล”

คำอธิบายมาตรา ๑๔

มาตรา ๑๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากลับบันถือก่อตัว หมายความว่า ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติราชการและผู้มีอำนาจหน้าที่น่วงไม่สมควรมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเรื่องใด

เรื่องหนึ่ง...

เรื่องหนึ่งให้แก่ผู้อ้อยได้บังคับบัญชาเป็นผู้ใช้อำนาจ ผู้มีอำนาจนั้นอาจมอบอำนาจในเรื่องดังกล่าวให้แก่ผู้ต้องดำเนินหน่งในส่วนราชการอื่นในกรมเดียวกัน หรือผู้ต้องดำเนินหน่งในส่วนราชการอื่นที่มิได้สังกัดกรมเดียวกันแต่สังกัดกระทรวงเดียวกันก็ได้ โดยการมอบอำนาจดังกล่าวหากปลัดกระทรวงได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจภายใต้กฎหมายตามมาตรา ๑๒ ไว้แล้ว ผู้ต้องดำเนินหน่งนั้นก็จะต้องดำเนินการมอบอำนาจตามแนวทางที่ปลัดกระทรวงกำหนด แต่หากปลัดกระทรวงไม่ได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการมอบอำนาจภายใต้กฎหมายตามมาตรา ๑๒ ไว้ ก็สามารถใช้อุปกรณ์ของตนในการมอบอำนาจให้แก่ส่วนราชการอื่นตามบทบัญญัติมาตรา ๑๕ ได้

๖. มาตรา ๒๒ บัญญัติว่า “อำนาจในการสั่ง การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่นที่ส่วนราชการใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใดหรือมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีในเรื่องใดในเขตพื้นที่จังหวัด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้นหรือมติของคณะกรรมการรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่นหรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ให้หัวหน้าส่วนราชการดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด”

คำอธิบายมาตรา ๒๒

๖.๑ กรณีการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัด มาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว เป็นบทบังคับที่ให้หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางด้องดำเนินการมอบอำนาจเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่รับผิดชอบในจังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น กล่าวคือ การดำเนินการของส่วนราชการใดที่ต้องใช้อำนาจตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือระเบียบปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดใด ให้หัวหน้าส่วนราชการซึ่งเป็นผู้ต้องดำเนินหน่งที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ คำสั่ง และระเบียบดำเนินการมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดนั้นให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางจะมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่จังหวัดนั้นไปยังหัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดโดยตรงไม่ได้

๖.๒ ค่าว่า “การปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่ในจังหวัด” ตามความในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติฯ ฉบับดังกล่าว หมายความว่า การปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประชาชนในจังหวัด หรือเป็นการปฏิบัติราชการที่ให้บริการประชาชนและส่วนราชการในเขตพื้นที่เป็นหลัก

๖.๓ กรณีมีส่วนราชการประจำจังหวัดแบบกลุ่มจังหวัดนั้น หัวหน้าส่วนราชการส่วนกลางต้องมอบอำนาจการปฏิบัติราชการในเขตพื้นที่รับผิดชอบทุกจังหวัดในกลุ่มจังหวัดให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นที่ตั้งของส่วนราชการประจำจังหวัดนั้น

๗. มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจนั้นให้แก่ผู้ต้องดำเนินหน่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่...

(๑) ในกรณีที่อำนาจนั้นเพิ่ยงตัวราชการของส่วนราชการใด และส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้แก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนั้น

(๒) นอกจากกรณีด้าน (๑) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้ร้องผู้ว่าราชการจังหวัดปลดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัด เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนก็ได้

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบอำนาจให้แก่ผู้ตัวร่างตำแหน่งอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อผู้มอบอำนาจเพื่อทราบด้วย

ให้น่าความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับกับการมอบอำนาจในการปฏิบัติราชการตามกฎหมายของผู้ว่าราชการจังหวัดด้วย”

คำอินทรีย์มาตรา ๒๓

๗.๓ มาตรา ๒๓ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติการฉบับดังกล่าวเป็นบทบังคับว่า เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบอำนาจมาแล้ว ผู้ว่าราชการจังหวัดมีหน้าที่ต้องมอบอำนาจต่อไปตามที่ มาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณีกำหนด ดังนี้

(๑) เป็นกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการที่มีส่วนราชการตามกฎหมายของส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นมีหน้าที่ต้องมอบอำนาจนั้นต่อไปยังหัวหน้าส่วนราชการของส่วนราชการดังกล่าวให้เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

(๒) กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการที่ไม่มีส่วนราชการตามกฎหมายของส่วนราชการนั้นปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัดสามารถใช้อุปกรณ์ในการที่จะมอบอำนาจนั้นต่อไปให้แก่ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลดจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัดเป็นผู้ปฏิบัติราชการแทนต่อไปได้ตามที่เห็นสมควร

๗.๔ มาตรา ๒๓ วรรคท้าย แห่งพระราชบัญญัติการฉบับดังกล่าวเป็นบทบังคับให้ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นผู้ตัวร่างตำแหน่งที่มีอำนาจตามที่กฎหมาย กฎ คำสั่ง ระเบียบปฏิบัติกำหนด มีหน้าที่ต้องมอบอำนาจดังกล่าวของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ให้แก่หัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในจังหวัด รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปลดจังหวัด ตามมาตรา ๒๓ (๑) หรือ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๕๐ แล้วแต่กรณี

๔. มาตรา ๒๖ บัญญัติว่า “เมื่อมีการมอบอำนาจตามมาตรา ๒๓ แล้ว ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้รับมอบอำนาจให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการมอบอำนาจนั้น และในกรณีที่เห็นว่าผู้รับมอบอำนาจได้ใช้อำนาจปฏิบัติราชการแทนโดยไม่ถูกต้องหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมีคำสั่งแก้ไขการปฏิบัติราชการของผู้รับมอบอำนาจหรือให้ผู้รับมอบอำนาจหยุดการปฏิบัติราชการดังกล่าวไว้ก่อน และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้ใช้อำนาจในเรื่องนั้น โดยตรงก็ได้

ในกรณี...

ในการพิพากษาการจังหวัดเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่ไม่อาจมอบอำนาจได้เนื่องจากเป็นกรณิตามมาตรฐาน ๖ วรรคหนึ่ง พิพากษาการจังหวัดอาจไม่มอบอำนาจนั้นก็ได้ แต่ต้องแจ้งการไม่มอบอำนาจ พัชมหัตถผลให้ส่วนราชการหรือผู้ดูแลรักษาแห่งที่มอบอำนาจทราบ ทั้งนี้ ส่วนราชการหรือผู้ดูแลรักษาแห่งที่มอบอำนาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้นำข้อด้วยนั้นเสนอ ก.พ.ร. เป็นผู้วินิจฉัยข้อด้วย

ให้นำความในมาตรานี้มาใช้บังคับกับการมอบอำนาจตามมาตรา ๒๔ ด้วยโดยอนุโลม"

คำอธิบายมาตรา ๒๖

ความในมาตรา ๒๖ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว หมายความว่า กรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่ไม่อาจมอบอำนาจได้เนื่องจากเป็นกรณิตามมาตรฐาน ๖ วรรคหนึ่ง ผู้ว่าราชการจังหวัดจะใช้อุตรบินจั่วไม่มอบอำนาจให้แก่ผู้ดูแลรักษาแห่งตามที่มาตรา ๒๓ กำหนดก็ได้ แต่ผู้ว่าราชการจังหวัดนั้นจะต้องเป็นผู้ใช้อำนาจนี้เองเท่านั้น ขณะมอบอำนาจให้ผู้ดูแลรักษาแห่งอื่นปฏิบัติราชการแทนหากได้ไม่ และผู้ว่าราชการจังหวัดจะต้องแจ้งการไม่มอบอำนาจพร้อมทั้งเหตุผลให้ส่วนราชการหรือผู้ดูแลรักษาแห่งที่มอบอำนาจทราบด้วย หากส่วนราชการหรือผู้ดูแลรักษาแห่งที่มอบอำนาจมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้นำข้อด้วยนั้นเสนอ ก.พ.ร. เป็นผู้วินิจฉัยข้อด้วย

๔. มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า "การใดที่เกี่ยวกับการมอบอำนาจที่เคยดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของระเบียนสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๙๒ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้อ้วนเป็นการมอบอำนาจที่ขอบตามพระราชบัญญัตินี้"

คำอธิบายมาตรา ๓๐

มาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว บัญญัติขึ้นโดยมีเจตนาด้วยเพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินไม่เกิดปัญหาในการปฏิบัติราชการ และสามารถดำเนินการต่อไปได้ ดังนี้ การมอบอำนาจที่ได้ดำเนินการตามที่ระเบียนสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๙๒ กำหนด และเป็นการดำเนินการก่อนที่พระราชบัญญัติกาว่าด้วยการมอบอำนาจ พ.ศ. ๒๕๙๐ ใช้บังคับ จึงชอบด้วยกฎหมายและยังคงดำเนินการได้อยู่ต่อไปโดยไม่ต้องดำเนินการแก้ไขคำสั่งมอบอำนาจแต่อย่างใด

*****